

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vracamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. tek. rač. 11.197. Telefon 3112.

Novi šolski zakon.*

Nedavno se je vršil shod SLS v .... Na tem shodu sta poročala dva oblastna poslanca in en državni poslanec, ki je poročal o davčnem in o novem projektu šolskega zakona.

Nas zanima samo šolski zakon.

Prav je, da se gg. poslanci zanimajo za šolski zakon, istotako odobravamo, da se vzbudi zanj zanimanje pri ljudstvu, protestiramo pa, da se šolski zakon izrablja v agitatorske svrhe in da se z nelojalno agitacijo umetno ustvarja med ljudstvom nerazpoloženje napram šoli in sovraštvo napram učiteljstvu.

G. poslanec je najprej poudaril, da so ta projekt šolskega zakona sestavili sami učitelji. Prav dejatno je razpravljaj samo o 3 točkah projekta, ki menda SLS in njegove volilce najbolj občutno zadevajo.

Kdo naj poučuje verouk na osnovni šoli? Učiteljstvo Slovenije se gotovo ne poteguje za poučevanje verouka. Nam samim bi bilo poučevanje verouka mučen posel. Pri tem vprašanju je g. poslanca predvsem zanimala zahteva, s katero je UJU opredelila svoje stališče napram projektu šolskega zakona. On pri tem popolnoma pozablja, da je to strokovna, ne pa politična organizacija. Zato govori o UJU samo kot o liberalcih. Pozablja tudi, da se interesi UJU v Srbiji križajo z interesi UJU v Sloveniji. On sicer dobro ve, da mi ne stegamo rok po verouku, ampak kljub temu govori o zahtevi UJU, kot da je to zahteva slovenskega učiteljstva. Na ugotovitev UJU, da je duhovnik mnogokrat šolski deci nevaren, ker prihaja k nji naravnost od bolnikov, g. poslanec ironično vpraša svoje poslušalce: »Ja možje, povejte mi od kod pa mnogokrat učitelj prihaja?« Ta stavek menda ne potrebuje komentarja. Da prepriča g. poslanec poslušalce o neobhodni potrebi veroučiteljev katehetov, ugotavlja, da ako bi ga poučevali učitelji, bi bil ta pouk enak zemljepisnemu pouku o Kitajski.

Nadalje zahteva g. poslanec starše pri šolskih odborih. Tudi v tem Vam damo popolnoma prav. Saj je popolnoma pravilno, ako noče ljudstvo za šolo dajati dovolj denarnih sredstev, bo pa zato šola slabše urejena in slabši bo pouk. Kakršno šolo ljudstvo hoče, tako naj pa ima. Tu je kvečjemu v interesu stranke, da dela za propeh šolstva, ako ji je izobrazba ljudstva kaj mar.

Obremenitev občin po novem šolskem zakonu bi bila v nekaterih slučajih res prevelika, to posebno glede zidanja stanovanjskih hiš za učiteljstvo. G. poslanec povdarja zahtevo UJU, v kateri je predvideno za vsakega učitelja kuhinja, 2 sobi, pritlikline in vrt ter vpraša poslušalce: »Koliko učiteljev pa imate pri Vas? (Odg.: 8). No, 8 jih imate, včasih smo imeli samo 2, pa smo se tudi nekaj navadili. Sedaj pa pomislite, ako bi hoteli dati stanovanja vsem tem učiteljem, kakšno hišo bi morali zidati.« Skupno z zborovalci je g. poslanec nato določil, da bi v to svrhu potrebovali najmanj 1.000.000 Din, ta vsota bi dajala vsako leto 20.000 Din obresti, kako bi pa potem občina to plačevala.

G. poslanec naj si izvoli ogledati moje stanovanje. Imam eno podstrešno sobico, v kateri ni peči in sem torej v mrazu. In za to sobico pa moram več plačevati kot pa mi daje država stanarine. Ali ne bi bilo boljše g. poslanec, da bi Vi, ki ste tudi v onem odseku za poprav projekta, dosegli, da morajo občine sicer preskrbeti učiteljem stanovanja, najemnino, ki pa jo določi občinski odbor, naj pa plača država! Ako smo popolnoma objektivni, pa mora tudi g. poslanec nam priznati, da se mi za stanovanja upravičeno borimo, saj imajo župniki pogostokrat župnišča kakor gradove, ki bi gotovo zadostovala za vse tamkajšnje učiteljstvo, pa so vendar ta župnišča zgrajena tudi le iz denarja župljanov. Čemu za enega samca tolikšna stavba, ali se to nič ne upira Vašemu razumu? Vem, da bi bil vsak učitelj zadovoljen, ko bi imel na razpolago le eno malo sobico.

Tudi glede kurjave g. poslanec ni zadovoljen. Ugotavlja, da ako se da vsakemu

* Ta članek smo prejeli od učitelja prišta SLS, ki je bil sam očividec dogodka in ki nam piše, da moramo biti vsi edini pri obrambi stanu in šole pri takih slučajih.

Uredništvo.

samo 1000 Din za kurjavo, bi to obremenilo občino za 8000 Din, te vsote pa da sedaj ves njihov šolski proračun ne dosega.

Pristaš Vaše stranke sem. Strinjam se z Vašo gospodarsko politiko, ali odkrito rečeno, Vaša šolska politika me je iznenadila. Sedaj razumem zakaj pogostokrat med

učiteljstvom in ljudstvom ni željenih stikov, ki so za prospeh šole vsekakor neobhodno potrebni. Prosim Vas, da v interesu šolskega prenehanja s sličnimi govori.

Pozivam pa vse učiteljstvo, da smo si edini in močni v obrambi našega stanu.

—LJ.

Predlog zakona o narodnih šolah predložen Narodni skupščini z O. N. br. 86.433 od 30. oktobra 1928.

Šolska obveznost je eno najvažnejših vprašanj zakona. — Za našo državo je zaradi dosedanjih razlik ureditev izredno težka. — Formulacija v projektu ni zdrava.

II.

Stališče ankete Pov. UJU — Ljubljana.

Čl. 9., 10., 11., 12. in 13. glede šolske obveznosti naj bi se izpremenil sledeče:

Čl. 9. naj se glasi: »Obvezno šolanje v narodnih šolah traja osem let.« Drugo naj odpade.

Čl. 10. Kjer je na deželi rodiljem neobhodno potrebna deca višjih razredov v pomoč za čas poljskega dela, se lahko v poslednjih dveh šolskih letih na predlog krajevnega šolskega odbora uvedejo zimski tečaji. V njih se vrši redni pouk v petih zimskih mesecih od početka novembra do kraja marca.

Nov člen: Na podeželskih šolah, kjer se vrši redni šolski pouk vseh osem šolskih let, lahko oprošča sreska šolska oblast poedine otroke po šestletnem uspešnem obisku na izrecno prošnjo staršev ali skrbnikov in po pristanku ali predlogu učiteljskega zbora šolskega obiska od 1. aprila do 31. oktobra, ako je potreba za to jasno dokazana.

Čl. 11. Nov odstavek: Kjerkoli je že upeljan redni osemletni obisk, ostane še nadalje v veljavi po sprejetju tega zakona.

Čl. 12. naj se spremeni v toliko, da obsega nižja osnovna šola 6 ali vsaj 5, višja pa 2 ali največ 3 šolska leta.

Čl. 13. naj ostane, le namensto »kateri po dovršitvi 14 leta« naj se glasi »dokončanem sedmem šolskem letu«. Zadnji stavek drugega odstavka »U slučajevima itd.« naj se črta.

Tudi najnovejši projekt zakona za osnovne šole skuša rešiti vprašanje enotne šolske obveznosti na ta način, da omogoča po krajevnih razmerah diferencirani redni šolski obisk za dobo 4 do 8 let. Rešuje pa pri tem videz 8-letne šolske obveznosti tako, da predvideva za višje razrede, ki nimajo popolnega rednega šolskega obiska zimske tečaje ali skrajšan pouk po en cel šolski dan ali dva poldneva na teden.

Očito je, da so igrali pri formulaciji teh členov veliko, če ne odločilno vlogo ozirni na državne finance, in da se hoče zopet štediti na račun podeželske šole, ki je v projektu sploh zapostavljena.

Dočim bi imela po tem projektu mesta, kot dosedaj, popolno osemletno šolo in poleg nje še otroške vrtce, pripravljalne razrede, šole za vseh vrst defektno deco in druge šole, bi podeželske šole imele skrajšan pouk in povrh še poldnevni pouk pozimj.

Enorazrednice, ki že same na sebi ne morejo predstavljati popolnega tipa osnovne šole, bi ostale pri tej uvedbi pouka še za dolgo dobo najobčajnejši tip podeželske šole. Edino izobraževališče kmetijskega naroda bi bilo okrnjeno na ta način, da bi deca od 11. leta naprej, torej v oni dobi, ko postane sprejemljivejša za resno izobraževanje, ostala brez vsakega pravega pouka.

Ugotoviti moramo po dolgoletnih izkušnjah, ki jih ima učiteljstvo v Sloveniji s skrajšanim poukom in kakor ga predvideva tudi zakonski projekt, da ta pouk v tkzv. ponavljalni šoli ni nobeno resno nadomestilo v tej dobi za reden šolski pouk.

Tako rešitev šolske obveznosti moramo odločno odklanjati za vso državo, še posebno pa za Slovenijo, za koje šolstvo bi pomenila naravnost katastrofo.

Naše stremljenje mora iti za tem, da bo kmetška mladina baš v zrelejši dobi dečezna rednega šolskega pouka obsežna olajšava od 4. šolskega leta dalje pa bi pomenila naravnost prekinjenje šolske izobrazbe z 11 starostnim letom. Opuščati 11 ali 12-letnega otroka iz šolske obveznosti in ga prepuščati njegovi usodi, preden je bilo mogoče v njem zbuditi trajne duhovne interese in ustvariti pogoje za nadaljno samozobrazbo, se pravi denar za šolstvo neekonomsko trošiti.

Zahtevamo, da se prilagodi vse šolstvo življenjskim zahtevam naroda, pri čemer se dobro zavedamo, da je gospodarski in kulturni napredek našega povečini agrarnega

naroda predvsem odvisen od boljše splošne izobrazbe naše kmetijske mladine. Zato naj se težišče vse šolske izobrazbe prenese na zrelejšo dobo in naj se pouk zrelejši mladine usmeri v pravilno smer ter prilagodi gospodarskim in krajevnim razmeram naroda. Baš v tem pogledu hočemo, da se bodoča podeželska šola razlikuje od sedanje.

Ako so finančni pomisleki in oziri merodajni za sprejetje tozadavnega skrajšanega pouka v zakonskem projektu moramo pribiti, da bi zimska šola v višjih razredih, ki je mišljena kot poldnevna šola, ne stala nič več, kot šola s skrajšanim poukom.

Ne ogrevamo se za zimske tečaje, ki jih predvideva zakon ter jih za Slovenijo odklanjamo, ako pa ni drugega izhoda, pa jim damo v vsakem pogledu prednost pred skrajšanim poukom.

Glede Slovenije stojimo na stališču, da se nam pusti vsaj to, kar že imamo. Zavedamo se, da je treba imeti ozire na potrebe kmetijskega ljudstva, da se mu morajo za to dovoljevati gotove šolske olajšave v času poljskega dela, a te naj obstojajo kot doslej v takozvanih poletnih oprostitvah, ki se naj raztegnejo eventualno tudi na jesenske mesece, a naj ostanejo kot doslej individualne, ker je pri nas mnogo šol, kjer deca ni izključno kmetška in nikakor ne gre, da bi 13 in 14-letni delavski, uradniški in drugi otroci pohajali poleti okrog brez pouka. Možne bi bile tudi generalne oprostitve izrecno za kmetško ljudstvo.

Najbolje bi bilo, da se reši na ta način — t. j. z olajšavami v zadnjih dveh šolskih letih — vprašanje šolske obveznosti za celo državo. Ako pa to ni dosegljivo, naj se upeljuje za podeželske šole (izven Slovenije) zimski tečaji — s poldnevni poukom — toda ne za zadnja štiri, ampak le za zadnji dve leti šolske obveznosti. V skrajnem slučaju za zadnja tri šolska leta, tako, da bi redni pouk trajal v celi državi vsaj polnih pet šolskih let.

To je minimum, ki ga moramo zahtevati, ako se načemo degradirati pred svetom kot kulturno zaostala država.

Osemletna šolska obveznost, kot jo predvideva projekt, bi bila le fiktivna in slepilo.

Obče naj velja, da se šola lahko tako uredi, da bo imel narod čimvečje koristi od nje. Skušnja nas uči, da rabijo kmetijski starši otroke doma predvsem poleti in jeseni in to tudi že 12 in 13-letne otroke, dočim bi tudi še starejšo deco pozimi za nekaj mesecev lahko doma pogrešali.

Zato moramo zahtevati, ako bi se 8-letna šolska obveznost proti naši volji zmanjšala, da se v tem slučaju pomakne začetek šolske obveznosti za toliko navzgor, kolikor bi to skrajšanje znašalo. Opozarjamo na podlagi preminogih izkušenj na deželi, da je pouk tem uspešnejši, čim starejša je deca in je zato tudi z ekonomskega vidika upravičena ta zahteva, ker so izdatki za šolo plodonosnejše naloženi.

Na ta način bi se dalo tudi okrnjenje šolstva v Sloveniji odvrniti, ker bi državni budžet pri taki rešitvi ne bil prizadet. Pripominjamo pa, da bi bil to za nas izhod le v skrajni sili.

Slovenska primorska mladina in fašistovska vzgoja

(Piše Jože Bajda.)

Povsem naravno je, da fašizem kot vsako politično gibanje ni mogel mimo vzgojnega vprašanja. Dotaknil se ga je v polni za vesti in pustil na njem svoj pečat. Treba je bilo pa precej časa preden se je fašizem v vzgojnem pogledu nekoliko vstabil. Kolebal je dolgo med fašistovsko ideologijo, ki pa je kot ideologija reakcionarne kapitalistične gibanja jako plitva in revna, ter med Gentilijevim novoidealizmom, ki je skušal upoštevati psihologijo otroka. Za slovensko manjšino v Italiji je bila Gentilijeva reforma šolstva izza leta 1923. usodna, ker je poitalijancila stoletno slovensko šolstvo v Primorju, za italijansko mladino pa ni bila usodna, ker ni obveljala, vsaj v bistvu ne. Le kmalu se je pokazalo, da Gentile ni pogodil bistva vzgojnih zahtev fašizma in se jim celo oddaljil, ko je kot novoidealist skušal upoštevati psihološko plat in otrokovo samoraslost

v vzgoji. Ta razblinjeni vzgojni cilj ni prijal fašizmu, ker otrok se bržkone ne rodi fašist, zato mora biti vzgoja utesnjena, strogo nacionalno podčrtana in izrazito militaristična. Gentilijevi nasledniki so začeli krpati njegovo reformo, jo prekrpali in preokrenili v tem smislu. Danes se zdi, da je kolikor toliko že začrtana njena glavna smer, zato lahko govorimo o fašistovski vzgoji in šolstvu.

Povdariti je treba, da hoče imeti fašizem kot absolutistično gibanje monopol nad vzgojo in ne trpi drugih faktorjev mladinske vzgoje. V soglasju s temi težnjami je zatrl, kakor hitro se je počutil dovolj močnega, vse kulturne in druge organizacije izven režima, katerih direktni ali indirektni cilj je bil, da so vplivale na duševni ali telesni razvoj mladine. Uničene so bile predvsem vse mladinske in kulturne organizacije socialnega značaja in sploh vse tiste, ki so jih ni dalo zavojevati in so bile v direktnem ali indirektnem nasprotju s cilji režima. Tako prištevamo lahko sem tudi razna katoliška prosvetna ali športna gibanja (n. pr. katoliške skavte), ki so bile zatrite. Iz istega in še iz raznorodovalnega vzroka je fašizem lansko leto hlastnil po vseh slovenskih kulturnih, športnih, telovadnih, pevskih, mladinskih, bralnih in drugih društvih, ki so vzklikla že ob našem narodnem in kulturnem preporodu v obliki narodnih čitalnic, se razvijala in spremljala ves naš kulturni pokret do naših dni.

Na ruševinah teh vzgojnih ustanov je zgradil in še gradi fašizem svoj sistem vzgojstva. Šola je važen faktor tega vzgojstva, ni pa edini. V skladu z imperialističnim težnjam fašizma naj šola vzgaja le bojovnika, narodnega vojaka. Vzgoja, v kolikor ne stremi za tem, in pouk sta le bolj sekundarnega pomena. Že Gentile je potisnil realije na njih nevedno stopnjo, umski pouk je zapostavljen, v ospredje stopi čin srčne kulture, ki pa je raztezljivega pomena in je vse obrnjen no v prid nacionalne vzgoje.

Petje je važen predmet in ima namen gojiti narodne himne in junaške pesmi. Roč na dela in risanje naj se poslužujejo objekti iz narodovega življenja in zgodovine; otroci lepijo z barvanim papirjem in rišejo narodno zastavo, grbe, liktorski sveženj, slike iz političnega življenja in razne sodobne dogodke. Svetovno zgodovino izpodriva starorimska, dalje zgodovina itd. preporoda, svetovne vojne z »zmago pri Vittoriju Venetu«, ki vrhunči v zmagi fašizma. Za zgodovinski pouk je važno tudi to, da je zgodovina preteklosti le del tega pouka, v šoli sledijo otroci tudi vsem istodobnim slavnejšim dogodkom. Tako se n. pr. govori o poletih De Pineda, Nobilejevi ekspediciji, o Mussolinijevih govorih itd., zadevne predmete, kot zrakoplove, letala, ladje itd. rišejo učenci v zvezke ali oblikujejo pri ročnih delih. Povdarja se še važnost telovadbe, ki obsega več panog in prehaja na zabavne ritmične igre s petjem. Na račun teh predmetov, ki so izrazito pomaknjeni v ospredje trpi čitanje, računstvo in pisanje. Zlasti Gentile je poudarjal važnost risanja, t. j. sponatnega risanja, ker je trdil, da je otrok umetnik posebne vrste. V šolo je uvedel »kole-darje (Martesche«, ki obstoji iz velikega okvirja v podobi pole trdega papirja na steni, na katerega se vsak dan prilepi po ena izmed najlepših slik z učenčevim podpisom in datumom. Na steni visi tudi »častni imenik«, v katerem so vpisana imena najmirnejših in najsnažnejših učencev, kar pa jako nepedagoško diši. Še mnogo posebnosti ima italijanska reformirana šola, res pa je tudi, da ostaja mnogo teh stvari le na papirju, v predpisih in se dejansko opuščajo.

Šola ni edina, ki oblikuje duševnost mladine, nego delujejo zlasti ob jezikovni meji in v slovenskem ozemlju razne nacionalne ustanove, katerih cilji se več ali manj krijejo z državnimi in jim je na srcu izključno le asimilacija slovenskega življa. V tem smislu je delovala po nekaterih krajih ob jezikovni meji, t. j. v okolici Trsta in Istre, že pred vojno »Lega nazionale« in se je po vojni le še bolj razširila. Ta in še »Dante Allighieri« ter »Italia redentat«, so začele ustanavljati po vseh naših vaseh v povojni dobi otroške vrtce in materinske šole (scuole materne) za predšolsko mladino, otroška zabavišča (recreatorie) za šolsko in pošolsko mladino.

Te organizacije imajo skrbeti za politično vzgojo, ki more biti pač le v tem, da odtujijo slovensko mladino vplivu domače vzgoje in jo natrpavajo s tujo, italijansko miselnostjo. Seveda se fašizem ni zadovoljil le s to izvenšolsko in le prilično politično vzgojo. Že pred časom je padla misel na neke vrste otroške in mladinske vojaške organizacije, vojaške pač v vsem šarlatanskem smislu, ki so bile v zadnjih dveh letih izvedene v obliki »Balille« in »Avanguardie«, in to ne več samo v obmejnih drugorodnih krajih, nego po vsej državi. Razen učenca je otrok balilla in razen dijaka avangardist. Za žensko mladino odgovarja »Balilli« fašistovska dekliška organizacija »Le piccole italiane« (Italijanske deklice), »Avanguardie« pa organizacija »Le giovani italiane« (Italijanske mladenke). Vse te organizacije

so povsem vojaško urejene in imajo za cilj na eni strani telesno vzgojo, na drugi strani pa najstrožje militaristično in panromansko vzgojo. Sredstva za doseg tega cilja so jim fašistovski krog, pohodi, parade, boben, na pihovanje in samohvala. Dijaštvo in ob posebnih svečanih prilikah celo dijakinjam dajejo tudi puško v roke. Vsako nedeljo od 9. do 12. ure se zberejo po vseh mestih avangardisti in balile, pa korakajo v četah in z bobni po mestu. Tako vzgaja fašizem v jake. V kakšnih barvah se slika mladini fašizem in vsi njegovi bogovi, katerih oče je »Il Duce«, O njem je kar kopica resnic in zapovedi. »Mussolini se nikoli ne moti!« »Pripravljen moraš biti vsak hip, da preliješ svojo kri za Mussolinija!« itd. so resnice, ki jih mladina prebira na posebnih tablicah, viselih v šolskih in balilskih sobah.

V takih vzgojnih prilikah raste naša slovenska deca v Primorju. Dolžnost slovenskega učiteljstva je, da ji sledi s proučevanjem vzgojnih razmer tudi na tej njeni križi žvi poti.

Splošne vesti.

ODDAJA UPRAVITELJSKIH MEST BREZ RAZPISA.

Listi so poročali, da sta imenovana za šolska upravitelja Julij Slapšak na IV. deško osnovno šolo v Ljubljani in Venčeslav Skebe na osnovno šolo v Novem mestu, dasi niti upraviteljsko mesto v Ljubljani, niti ono v Novem mestu ni bilo razpisano. Učiteljstvo mora odločno obsoditi prakso, da se ukine razpisovanje upraviteljskih mest na tako velikih šolah, kakor sta omenjeni. Nameščanje po čl. 71. na taka mesta je krivica za one, ki bi prosili na ti mesti, ako bi bili razpisani. Obsodba pa ne pade samo na prosvetno upravo, temveč tudi na vse tovariše, ki se poslužujejo takih prilik. Ob te priliki moramo tudi ugotoviti nenačelno postopanje s strani prosvetne uprave, ki je preterirala starejšo prošilco, češ, da so itak že blizu pokoja (Zalog), medtem ko sedaj postopa drugače. Povdarjamo: upraviteljska mesta bi morala biti razpisana ter oddana po razpisu, ne pa po čl. 71. In najsi bi dobila ti mesti ista prošilca bi bila mirna Bosna, tako pa moramo ti mesti smatrati kot nepravilno oddani.

— Višek demagogije. »Domoljub« in »Slovenec« sta pričela ostro borbo v masah naroda proti projektu osnovnošolskega zakona, ki je bil predložen Narodni skupščini od vlade, kateri načeljuje njihov pristaš. Ne rekli bi ničesar, da ne vpletata oba lista tudi učiteljstva v to borbo in hujskata proti šoli in učiteljstvu, kar ni že več lepo, ampak že ogabno. Značilno je, da sta se oba lista vpletala v borbo le zaradi veronauka in zaradi dejatev s strani občin, medtem ko se drugih važnih problemov osnovnošolske zakonodaje le malo dotakneta. Lahko je ljudstvo hujskati, težje pa je ga pripravljati za nujne potrebe v šolstvu, ki se jih seveda brez žrtve ne da izvesti. Spominjamo se poslancev v Primorju še pod Avstrijo, ki so na vsakem shodu podučevali ljudstvo v šolskih vprašanjih ter ga navduševali za napredek šolstva ne pa hujskali ljudstvo proti šoli in učiteljstvu zgolj iz demagoških ozirov. »Kranjska šolska politika« je bila ogabna in je ogabna!

— Seja širjega sosveta. Opozarjamo ponovno, da bo seja širjega sosveta dne 8. decembra t. l. v šolskem poslopiju na Zidanem mostu. Začetek ob 9.30. Zaradi važnosti dnevnega reda pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

— Seja poverjenikov UJU. Izvršni odbor UJU v Beogradu je na svoji seji dne 17. novembra t. l. odločil, da se bo vršila 1. seja poverjenikov v letošnjem letu dne 16. in 17. decembra v Vinkovcih. Dnevni red: 1. Poročila poverjenikov o dosedanjem svojem delu. 2. Poročilo Izvršnega odbora o poslovanju za Izvršni in Glavni odbor. 3. Razgovor o razstavi na letošnji učiteljski skupščini. 4. Referat o činovniškem savezu in včlanjenju UJU v njem. 5. Vprašanje o ureditvi našega združenja. 6. Vprašanje o naših odnosih napram mednarodni federaciji učiteljskih društev v Parizu.

— Proti volonterjem. Učiteljsko društvo za mesto Maribor in bližnjo okolico poziva poverjeništvu UJU v Ljubljani, da sporazumno s centralo UJU v Beogradu zavzame stališče proti sprejemanju volonterjev k poučevanju na osnovnih šolah v Sloveniji, ker smatra volonterstvo iz načelnih razlogov kot poniževalno, za učiteljski naraščaj demora, lizujoče in šolstvu oziroma narodu škodljivo. Vlada naj se naprosi, da pravočasno preskrbi kredite, da bo moč učiteljske abiturijente (tke) po potrebi sprejeti v državno službo.

— Učitelji in Glavni Prosvetni Svet. Pod tem naslovom prinaša »Narodna Prosveta« sledečo notico: Učitelji, člani glavnega prosvetnega sveta gg. Vuksanovič, Rabrenovič, Stankovič in Petkovič so podali kolektivno ostavko na članstvo v glavnem prosvetnem svetu. — Ostavko so motivirali s tem, ker se glavni prosvetni svet namenoma izogiblje prisotnosti učiteljev članov. Dasiravno je res, da so učitelji le izredni člani glavnega prosvetnega sveta, in da je njihovo prisostvovanje samo perijodično, vendar bi se na podlagi moralnih pravic pričakovalo več koncilijantnosti napram učiteljem članom glavnega prosvetnega sveta in več razumevanja za bistvo problema celokupnega šolstva, ki mora vendar predstavljati nekako kontinuiteto. — Končno, če bi kdaj sploh bilo ali moč ali primerno, delno tretiranje vprašanja šolstva (osnovno, srednje in visoko) tedaj bi se tudi v tem slučaju ne moglo opravičiti odsotnost učiteljev članov, ki imajo koncem koncev

vsaj toliko, ako ne več, razumevanja za srednje in najvišje šolstvo, kot profesorji za osnovno.

— III. diskusijski sestanek Pedagoške centrale se je vršil dne 28. novembra na deški meščanski šoli v Mariboru. Tovariš Vranec je poročal o hospitacijah na poizkusnih šolah v Leipzigu in Dresdenu. Podal je obnavljane delovne enote z vsemi veselimi razrednimi debatami učencev ter prikazal omenjene poizkusne šole kot torišča polna veselja in solnca. Udeleženci — bilo jih je 52 — so sledili njegovim izvajanjem z izrednim zanimanjem. Prihodnjič nadaljuje o hospitacijah na dunajskih novih šolah. — Predavanja se vrše redno vsako drugo in četrto sredo v mesecu.

— Boj slabemu čitju. Prosvetni oddelek ljubljanske oblasti je izdal na ravnateljska srednjih in meščanskih šol sledečo okrožnico, ki pa je radi svoje aktualnosti važna tudi za osnovnošolsko učiteljstvo, ker segajo tudi osnovnošolski otroci že po najnovejših »šundromanih«; zato prinašamo okrožnico v celoti: Ravnateljstva naj opozore učiteljstvo, da so se v zadnjem času zelo razširili med ljudstvom romani najnižje vrste (Giuseppe Mussolini in drugi), ki jih neka zagrebška založba izdaja v slovenskem jeziku v sešitkih za ceno 1 Din in razpečava predvsem po trafikah, kajti prigodili so se celo slučajni, da so učenci kupovali in prinašali te sešitke v šolo. Dolžni smo, da obvarujemo mladino pred zlimi posledicami čitanja tega šunda in da navajamo mladino na čitanje dobrih knjig. Za zadnje naj zlasti skrb razredniki in varuhi šolskih knjižnic.

— Pojasnilo. Pripombo g. a urednika k II. delu mojega članka v zadnjem »Učit. Tov.« je treba tako razumeti, da se g. urednik ne strinja z baje preostim tonom članka, da pa ni nameraval namigavati na kako drugo odgovornost oziroma vzbujati pozornosti nanjo. Tako mi je svojo pripombo pojasnil g. urednik sam. Ni brez vzroka, da želim to posebej konstatirati. — L. Vazzaz.

— Pojasnilo. Opozorjen na dejstvo, da se predzadnji odstavek mojega članka v 15. številki »Učit. Tov.« tolmači kot izpad proti ljubljanskemu in mariborskemu prosvetnemu oddelku, češ, da sta uradno ali kakorkoli delovala proti temu, da bi absolventi višjega tečaja v. p. š. bili nameščeni na učiteljskih, moram na tem mestu izjaviti, da je ta razlaga omenjenega članka napačna. Ugotavljam, da sta oba prosvetna oddelka postopala strogo po zakonitih določilih in zaposlila imenovane absolvente, čim je zanje bilo mesta — kar dokazujejo slučajni Čopič, Klopčič, Tomšič in Zupevc. — Milko Jeglič.

— Poročila sta se tovariš Janez Grum in tovarišica Andreja Skuljeva. Bilo srečno!

— Uredništvu »Učiteljskega Tovariša« Ljubljana. Prosim za objavo sledečega popravka v prihodnjem »Učit. Tovarišu«. V poročilu občenega zbora kamniškega učiteljskega društva, ki se je vršil dne 27. oktobra t. l., sta objavljena med drugim tudi sklepa glede Jugoslovenske Matice in PRK. Tem potom konstatiramo, da se je v poročilo vrinila ne ljuba pomota, ker se o Jugoslovski Matici in PRK ni izvršil nikač sklep, marveč se je o tem vršil le interni razgovor. — Domžale, dne 29. novembra 1928. — Arrigler Ant., t. č. predsednik. T. Petrovec, bivši predsednik. Ivo Hrovat, bivši tajnik. — Opomba uredništva: Uredništvo je priobčilo društveno poročilo kamniškega učiteljskega društva neizpremenjeno, kakor ga je prejelo v rokopisu.

— Umetniška Matica sporoča svojim članom, da bo razposlala grafike za leto 1928. okoli Božiča. Da pa ne bo nepriliko, vljudno opozarja zamudnike, da poravnajo članarino vsaj do 20. decembra. Vsak član, ki je poravnal članarino, prejme letos dve grafiki, in sicer portret I. Cankarja v eni barvi ter Pokrajino v štirih barvah. Ker pa članstvo stalno narašča, je sklenilo vodstvo U. M. izdajati za člane prihodnje leto tudi umetniške almanah. Poleg originalnih grafik bodo torej prejemali člani tudi almanah s številnimi reprodukcijami naših mojstrov. In vse to za letnih samo 24 Din. Prijavite se na naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska cesta 35.

— Za učiteljsko knjižnico ali za kompleks iste imam naprodaj: »Učiteljski Tovariš«, vezane letnike 1861.—1874. »Popotnik«, vez. l. 1890.—1905, nevez, letnike, komplet. 1906.—1921. »Pedagoški letnik« 1889., 1891., 1901., 1902., 1905., 1906. — (Ped. letopis, Ped. zbornik), »Drobtinice« 1859/60., 1861. do 1866; »Šolski prijatelj« (A. Einspieler) l. 1852., »Methodenbuch oder Anleitung zur zweckmäßigen Führung des Lehramtes für Lehrer in Trivial- u. Hauptschulen (1848.); »Pädagogische Zeitschrift«, Graz, vezane letnike 1872.—1896.

— Maturantinje in maturanti ljubljanskega učiteljskega društva iz leta 1913. proslave svojo 15-letnico dne 8. decembra v Ljubljani. Sestanek ob 4. uri popoldne v salonu gostilne »Činkole« (Lavter), Kopitarjeva ulica; udeležite se ga vsi prizadeti!

— Šoštanj. V soboto, dne 15. t. m. se vrši v Šoštanju v dvorani Sokolskega doma sestanek sedanjih in vseh bivših tovarišev in tovarišic šoštanjkega okraja. Tozadevna vabila so se že poedincem, ki službujejo kje drugje, razposlala. Ker je pa moč goče, da za katerega ne vemo, velja to kot splošno vabilo in pričakujemo veselega večera, kjer bomo obudili stare spomine! Radi stanovanja itd. se naj vsak udeleženec pravočasno prijavi šolskemu upravitelju v Šoštanju!

— Novi potni in selilni stroški. Finančni odbor je na seji 14. t. m. sprejel uredbo o novih potninah. Čim bo uredba sprejeta tudi v skupščini ter bo objavljena, bo menda mar-

sikdo — razočaran. Čujemo, da so na eni strani dali, na drugi — pa vzeli. Na zeleno vejico velika večina ne zleze nikdar, to je kakor pribito. Nekateri trdijo, da se dnevnice v prvi kategoriji podvoje, v II/I se povišajo na 110 Din, za to pa ima II. kategorija od 1. do 3. skupine pravico do samo II. reda železniške vožnje, vsi ostali pa do III. razreda. Selilne stroške bodo pavšalirali. Kakšni proceduri bodo s tem odprta vrata? Do sedaj so veljale povišane dnevnice 30 dni, sedaj pa samo za 15 dni itd. Kratko in malo, nam se zdi, da bodo imeli od nove uredbe korist samo tisti, ki so imeli že dosedaj največkrat priliko, da so si izbijali s komisijami kakšen priboljšek. (»Naš Glas«).

Obleke kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

— Ali ste že naročili »Ročni katalog« za šolsko leto 1928./29., ki vsebuje vse najnovejše odredbe in navodila in stane le 16 Din. — Požurite se z naročili, dokler traja zaloga.

Mladina mora biti bistre glave in vedrega duha. Prava kava mladino slabi. Kuhajte ji zato rajši vsak dan ŽIKO.

Duh vremena dovee je sa sobom, da se za pranje danas ne treba upotrebljavati ništa drugo nego Radion. Tehničke Visoke Škole istraživale u Radion i ustanovile, da je potpuno neškodljiv za rublje i da je dovoljno ½ sata u rastopini Radiona kuhati, pa je potpuno čisto.

Za damske plašče

pliš, velour, kasha v najnovijih vzorcih nudi po nizki ceni

JOSIP ŠLIBAR * LJUBLJANA

Stari trg 21 (poleg Zalaznika).

Osebnе zadeve.

—i Imenovanja. S kraljevim ukazom so postavljeni (premeščeni učitelji in šolski upravitelji): Na Uncu Andrej Kemec, pri Sv. Benediktu v Slov. goricah Anton Baša, na Humu pri Ptuj Vadrjal, pri Sv. Bolfenku na Kogu Ciril Kafol, na Muti Justina Saša, v Kojsčici pri Litiji Teodor Kancler, na Jesenicah Josip Vider, v Mokronogu Roza Mejak, v Hrušici pri Ljubljani Marija Kovič, v Vavti vasi Pelagija Bekar-Kampiut, v Razdehah pri Zidanem mostu Elizabeta Zupančič, v St. Vidu nad Ljubljano Maks Jovan, v Križah pri Trziču Aleksander Jeločnik, na deški ljudski šoli v Kranju Andrej Rojc (ostane v pisarni okrajnega nadzornika), v Mariboru na I. ljudski deški šoli Anton Rijavec in Aleksander Koprivc (ki bo poučeval na tamkajšnji vadnici).

Obrambni vestnik.

Odprta prošnja velespoštovanemu gospodu predsedniku vlade dr. Antonu Korošču v Beogradu.

Velespoštovani gospod predsednik!

Spomnili se boste gotovo še na mojo malenkost iz dobe deklaracijskega gibanja na Koroškem. Spoznali ste me osebno na raznih sestankih v Celovcu in tudi na zgodovinsko pomembnem taboru v St. Janžu pri Dravogradu pomladi 1918. Pisal je o njem tedaj tudi »Slovenec«. Vi veste, da sem zastavil ob tej priliki svoje življenje za ideale, ki so bili skupni ideali vseh poštenih Slovencev. Priznati moram, da to ni bilo ne prvič in tudi ne zadnjič, kar sem storil tedaj. Vsikdar je bila moja eksistenca, imetje in življenje za take namene na razpolago.

Gospod predsednik! Podla gonja se je uprizorila proti moji osebi v Prevaljah, torej v srezu, v katerem sem krvavel za našo svobodo. Ta gonja traja, odkar je Vaša stranka v konjunkturi. Ne dolžim je, a smelo trdim, da se položaj Vaše stranke v mojem slučaju izrablja v podle namene.

Skromno prošnjo si dovoljujem, da se me zasliši preko lokalne uprave po Vašem osebnem odposlanstvu! Četudi sem socialist po nazorih slej ko prej, vendar odtehta moje izvršeno delo med narodom to predrznost, da se obračam tem potom naravnost do Vas velespoštovani gospod predsednik.

Prevalje, 1. decembra 1928.

Z najodličnejšim spoštovanjem beleži

Karel Doberšek,

šolski upravitelj v Prevaljah.

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jos. Rojina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

Kronika.

—kr. Kaj je z izplačilom razlik? »Jutro« in »Slov. Narod« sta priobčila, da obsega na log min. fin. sledeče podatke: 1. Vrste vseh neporavnanih državnih obvez pred osvobodjenjem in ujedinjenjem (l. XII. 1918) torej od predvojne in medvojne. l. 2. Vsote neporavnanih osebnih prejemkov državnih uradnikov in uslužbencev, upokojencev in upokojenk, invalidov, oseb, ki prejemajo vzdrževalnino ali narodno priznalnino itd. 3. ne uzmajajoč ovde u obzir dužne razlike pri nadležnosti prevedenih državnih uslužbenicah po zakonu od 31. VII. 1923, a za vreme od 1. oktobra 1923. g. do 1. maja 1924. godine. 3. Vsoto ostalih neporavnanih dolgov državnim uslužbencem, priznanih potnih računov, zakonskih dodatkov ali honorarjev in ostalih obvez materialnega značaja, kolikor jih je še. l. 4. Ministrstva so pozvana, da predložijo gornje podatke generalni direkciji državnega računovodstva (odsek za izvršitev proračuna) do 1. decembra 1928. Tako je torej z izplačilom razlik državnim uradnikom iz švedskega posojila, o čemer se je »Slovenec« tako širokoustil. Dolgovi, ki so jih državni uradniki storili v nadi, da jim bodo te razlike kdaj vendarle povrnjene, postajajo na ta način definitivni. Pa čujmo raje »Slovenčevega« poročevalca (Slovenec« štev. 253.): »Kakor je izvedel vaš dopisnik, se bodo s tem zneskom pokrili vsi dosedanjí viseči dolgovi, ko bo posojilo realizirano, med njimi tudi zaostanki razlik in plač državnih uradnikov. S tem bo državno uradništvo prišlo prvokrat, odkar obstoja ta zahteva, do vseh svojih zakonitih sprejemkov, tudi za ostalih.« — »Slovenec« odgovarja na to sledeče: Razlike bodo izplačane. Beograd, 23. nov. (Tel. Slov.) V Beogradu ni demagogija slovenskega časopisja glede izplačila uradniških razlik napravila nobenega vtisa. Kdor pozna zakon o švedskem posojilu, mu je jasno, da so izplačila razdeljena v tri oddelke. Prvi obrok 7.000.000, drugi 7.000.000, tretji 8.000.000 dolarjev. Ker je na vrsti prva tranša, je za to tranšo finančni minister odobril, naj se dolgujoče razlike predlože in so v tej prvi okrožnici navedene razlike, ki pridejo sedaj pri prvi tranši v poštev. Demagogi »Jutra« in »Slovenskega Naroda« vedoma ne računajo s tem, da imamo še dve tranši, katerima se bodo poplačale ostale razlike, oziroma ostanki ostalih visečih državnih dolgov. Pooblaščen smo, da izjavimo, da se bodo s švedskim posojilom izplačale vse uradniške razlike, kakor tudi izražamo mnenje beograjskih politikov, da s takimi listi, ki na tak način demagogirajo, ni mogoča diskusija. (To poročilo našega beograjskega dopisnika v celoti potrjuje, kar smo o tem objavili v večernejši številki »Slovenca«. Ponovno pa opozarjamo uradništvo na njihove »prijatelje« v SDS).

Mladinska Matica.

—mm Šolska vodstva, na katera smo poslali izžrebane nagrade, da jih izroče tekmovalcem, vljudno prosimo, da nam na dopisnici potrdijo prejem knjig.

—mm Žrebanje nagrad se je vršilo v četrtek 29. novembra. Tekmovalcev je bilo 185. Izžrebane so bile sledeče številke: Za I. nagrado (10 vezanih mladinskih knjig v vrednosti 200 Din) št. 70, Kotnik Joško, Kamnik; za II. nagrado (5 vezanih mladinskih knjig v vrednosti 100 Din) 167, Vendl Adolf, Tezno pri Mariboru — 44, Grobelnik Ivan, Celje; za III. nagrado (3 vezane knjige v vrednosti 50 Din) 137, Souvan Feri, Kamnik — 152, Šega Stanislav, Grahovo pri Cerknici — 61, Kaiser Milka, Dravograd — 134, Rakuš Vinko, Sv. Barbara v Halozah; za IV. nagrado (1 knjiga v vrednosti 24 Din) 4, Ambrožič Stanko, Jesenice — 124, Pepel Bogomil, Sv. Jurij ob Taboru — 98, Masle Ciril, gluho-nemnica v Ljubljani — 181, Zakrajšek Marija, Stari Trg pri Rakeku — 43, Grobelnik Ivan, Smartno pri Celju — 27, Doler Pavla, Šoštanj — 17, Cvirn Ignacij, Jezersko — 76, Kovačič Dragotin, Rogatec — 6, Barišič Ivo, Ljubljana, Florijanska ulica — 46, Horvat Marta, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji — 136, Starešinič Jože, Preloka pri Črnomlju — 5, Berden Anton, Tišina pri Rankovcih — 15, Bratovž Vido, Ljubljana, Ledina — 59, Krušič Konrad, Ptuj — 151, Šavli Albin, Jesenice. — Nagrade se pošljejo izžrebancem te dni po pošti.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

—Vse izobraževalne krožke opozarjamo, da je dotiskana knjiga Fr. Erjavca »Kmetiško vprašanje na Slovenskem«. Stala bo okrog 25 Din.

Za učiteljstvo je na razpolago le 70 izvodov, ker se je tiskala knjiga v prav omejenem številu. Obsega nad 100 strani in razpravlja o vseh zadevah našega kmetijskega gospodarstva. Učiteljstvo, ki se je začelo zanimati za naše gospodarske probleme, bo našlo v knjigi mnogo misli in dragocenega gradiva.

Kdor želi knjigo, ki je v knjigotrstvu ne bo dobiti, naj javi to poverjeništvu, odsek za samoizobražbo. OIO.

NOTE

za petje, klavir, violino i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo zadošča dopisnica.

(Gg. učitelji poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni

„MATIČNA KNJIGARNA“ LJUBLJANA

Ocena Mazovih ročnih računal.*

Pozivajoč se na članek g. A. Osterca v zadnji številki »Učit. Tov.« si usojamo objavo v obrambo Mazove računalke nekatere ocene strokovnjakov, ki so računalo temeljito proučili in praktično preizkusili:

Ocena strokovnjakov:

V zadnjem desetletju skušamo ves pouk, posebno pa pouk začetnikov poenostaviti, prilagoditi otrokovi duši, hočemo igrati uesti malčke v šolo in resno delo brez psihičnih pretresljajev, delamo jim most med domačo in šolsko sobo. Opažamo že precejšen napredek, ker smo prilagodili metodiko otrokovi psihi. Tako imamo pri nas za začetni pouk v čitanju posebne ročne stavnice, po katerih se nauče učenci z lahkoto čitati.

Za računanje pa pri nas še nismo imeli primernih ročnih računal. Mazovo računalno je izum, ki izbornu služi učencem 1. in 2. šolskega leta pri računu v prištevanju, odštevanju in množenju v obsegu do 100.

To računalno je priročno, enostavno, pa dovolj trpežno, vsekakor praktičnejše nego sedanje Fremove stavnice za čitanje.

Ker smo uvedli tudi v naše šole princip samodelavnosti, bomo ustregli vsem, ki se zavzemajo za takozvano delovno šolo, ako uvedemo tudi v naše šole to učilo.

Ako bi imel vsak učenec (ali vsaj dva po eno) tako računalno, bi sleherni po učiteljevem navodilu izračunal račun istočasno z onim, ki bi računal pri šolskem računalu. Vsak račun bi tvoril nazorno in vsi bi bili primorani delati istočasno.

Tako bi odložili nalogi samodelavnosti. To računalno ima še eno prednost pred vsemi dosedanjimi, namreč to, da pokaže otroku pravi rezultat, ki ga mora dobiti pri ponazoritvi računa, zato izbornu služi pri domači vaji in izdelovanju domačih nalog.

Zaradi praktičnosti in velike udobnosti, ki jo nudi Mazovo računalno, bi bilo vsekakor želeli, da bi ga uvedli tudi v naše osnovne šole, kakor so ga uvedle že vse države, ki korakajo na čelu praktične reforme osnovnošolskega pouka. (Francija, Nemčija, Belgija i. dr.).

Z uvedbo Mazovega priročnega računalna bi stopili zopet za korak dalje v reformi naše osnovne šole k delovni šoli.

V Ljubljani, 25. septembra 1928.

A. Lenarčič l. r.,
prof. na m. učiteljsko.

Iskušao sam Mazovo računalno, te bi ga mogao kolegama u 1. i 2. razr. osnovne škole toplo preporučiti. Ovaj mali format je vrlo zgodan za djecu kod obuke kod kuće, samo da mu je cijena manja, da bi ga i najsiromašnije djete nabaviti moglo.

Za obuku u školi moralo bi biti barem 1 m² veliko.

U Varaždinu, 5. oktobra 1928.

Josip Slehta l. r.,
n. učitelj.

Ovo računalno može, da služi kao priručnik škol. mladeži. Na posve jednostavan način, a što je najvažnije, nazorni način može se učeniku prikazati sve četiri vrste računa u krugu brojeva 100. Djete s ovim pomagalom postane aktivno, a sama obuka u računu, koja je inače suhoparna postane zabavna tako, da učenik igrajući nauči ono, što bi inače teškom mukom postigao. Ovo računalno može se preporučiti ne samo roditeljima djece, već i osnovnim školama na nabavu.

Ujedno bi preporučio, da se isto računalno poveći u omerju 1:10 a tako i table br. 3 i 2, da se umoze tako, da se umogne računati preko desetice. Ovako povećano računalno istisnulo bi iz škola — Rusko računalno — koje je preživjelo svoj vijek.

Čakovac, 7. oktobra 1927.

Gudelj s. r.,
školski razr

Glej današnji oglas Mazovih računal.

Učiteljski pravnik.

—Š Vprašanje in odgovor. Prosim za nasvet v sledeči zadevi: Overovljenih imam z 31. oktobrom 1928 32 službenih let. Oddal sem prošnjo za 15% povišek osnovne plače. Ker živim v težkih gmotnih razmerah, bi takoj prošil za penzijo, če se mi prizna 15% povišek na osnovno plačo. V vojni sem služil od 26. avgusta 1914 do 15. novembra 1918, kot dobrovoljec pri koroški ofenzivi od 5. maja 1919 do 31. julija 1919. Kaj naj ukrenem, da se mi vštejejo službena leta v vojni dvo-kratno! — Na Vaše pismo Vam sporočamo sledeče: Po čl. 31. urad. zakona Vam pripada 15% povišek že z dnevom, ko ste nastopili 31. službeno leto, t. j. že od 1. novembra 1926, če ste dovršili dne 31. oktobra 1926 — 30 let službe. (Glej v Roč. kat. tabelo — A. Plače in poglavje »Prejemki«). V smislu čl. 31. ur. zakona in fin. zakonov pripada 15% povišek v pokojnino le onim uslužbenecem, ki imajo 35 službenih let (efektivnih). Ker imate pa le 32 let efekt. službe, Vam na pripada 15% povišek v pokojnino, pač pa 100% plače in le 95% draginjske doklade. Vojna leta (pri Vas 1914—1919. = 6 let) se štejejo dvojno le za odmero procenta pokojnine, a ne za % drag. doklade. Za vštete vojnih let dvo-kratno, si morate izposlovati uverenje o vojaškem in vojnem službovanju pri svojem pristojnem vojnem okrogu, na podlagi katerega se Vam vštejejo ob priliki odmere pokojnine avtomatično vojna leta dvojno. Če

želite iti sedaj v pokoj, morate zaprositi za upokožitev na podlagi komisijonelnega zdravniškega izpričevala, ker nimate 35 efekt. let službe, ki jo predpisujejo fin. zakoni in čl. 139., 140. in 141. urad. zakona za doseg po- polne pokojnine.

—Š Draginjske doklade aktivnih usluž- bencev in upokožencev — pripadnost po kra- ju službenega mesta odnosno bivališča. Mi- nistrstvo financ, generalna direkcija držav- nega računovodstva, je priobčila pod D. R. br. 126.297/28, od 6. oktobra 1928 razpis sle- deče vsebine: Po odredbi čl. 2. odloka mini- strskega sveta D. R. br. 42.700 od 17. aprila 1924 o draginjskih dokladah aktivnih usluž- bencev in čl. 2. odloka ministrskega sveta D. R. br. 107.201 od 8. oktobra 1924 o dra- ginjskih dokladah upokožencev se dele mesta službovanja odnosno stanovanja z ozirom na osebne draginjske doklade na tri krajevne drag. razrede. Ker v navedenih uredbah ni točno določeno, kaj se naj razume pod me- stom službovanja odnosno stanovanja in ker se je vsled tega v praksi pojavilo različno uporabljanje prej omenjenih odredb, smatra ministrstvo za potrebno, da izda radi pravilne in enake uporabe teh odredb sledeče tolma- čenje: Pod »Krajem stalnega službovanja se mora razumeti v Srbiji in Črni gori katastral- no občino, v kateri je uslužbenčev urad od- nosno stanovanje upokoženca, a v ostalih pokrajinah teritorij mesta, odnosno vasi ali naselbine, kjer se nahaja uslužbenčev urad ali stanovanje upokoženca. Radi tega imajo na Hrvatskem, v Slavoniji, Medjimurju, Slo- veniji, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in Voj- vodini pravico do osebne draginjske doklade v višini II. krajevnega razr. samo oni usluž- benci odnosno upokoženci, ki službujejo od- nosno stanujejo na teritoriju kr. avtonomnih mest, mest II. razreda in v ostalih strnjenih krajih, v katerih je sedež sreskih oblasti. Vsi ostali uslužbenci odnosno upokoženci, ki službujejo (stanujejo) na teritoriju kraja, kjer se ne nahaja sedež sreskih oblasti in v krajih, ki niso mesta, imajo pravico na oseb- ne draginjske doklade III. mestnega dragin- skega razreda, brez ozira na to, da li so nekateri od teh krajev, po politični razde- litvi mesta sestavni deli mesta ali občin, v katerih je sedež sreskih oblasti, a so od njih v več primerih precej oddaljeni, celo po več kilometrov.

—Š Učiteljska stanovanja v šolskih po- slopih. Oblastni šolski odbor v Ljubljani je izdal sledečo okrožnico, tičejo se učitelj- skih stanovanj: Da ne bi krajevni šolski od- bori zahtevali od učiteljstva, ki nima po za- konu pravice do naturalnega stanovanja, a vendar stanuje v šolskih poslopih, pretiranih najemnin, priporoča oblastni šolski odbor, da ostanejo krajevni šolski odbori pri dose- danjih pogodbeno določenih najemninah; te najemnine, ki so se doslej odtegovala učitelj- stvu v prid državni blagajni, se bodo poslej stekale v šolsko blagajno krajevnih šolskih odborov. — To stališče naj zavzemajo kra- jevni šolski odbori v pogledu na to, ker in- teres šole in krajevne občine zahteva, da je učiteljstvo zadovoljno in z veseljem opravlja svoje težko zvanje.

—Š Odločba o razvrstitvi učiteljic na ženskih strokovnih šolah in učiteljic ženskih ročnih del na meščanskih in osnovnih šolah. S členom 1. uredbi o razvrstitvi in porazde- litvi civilnih uradnikov in ostalih državnih uslužbencev — oddelek ministrstva za pro- sveto — niso razvrščene učiteljice na ženskih strokovnih šolah in učiteljice ženskih ročnih del na meščanskih in osnovnih šolah. Zaradi tega odločam na podstavi člena 4. uredbi o razvrstitvi in porazdelitvi civilnih uradnikov in ostalih državnih uslužbencev: Učiteljice na ženskih strokovnih šolah in učiteljice žens- kih ročnih del na meščanskih in osnovnih šolah se razvrščajo po skupinah III. katego-rije po nastopnem redu: v 1. skupino: s 15 leti državne službe; v 2. skupino: z 10 leti državne službe; v 3. skupino: s 5 leti državne službe; v 4. skupino: vse one, ki vstopijo prvič v državno službo, z dostavkom, da sme- jo priti na položaj učiteljic ženskih strokov- nih šol kakor tudi učiteljic ženskih ročnih del na meščanskih in osnovnih šolah one ose- be, ki imajo izobrazbo, določeno v drugem odstavku člena 11. uredbi o razvrstitvi in po- razdelitvi civilnih uradnikov in ostalih dr- žavnih uslužbencev. — V Beogradu, dne 18. maja 1928; S. N. br. 42.895. — Minister za prosveto: M. Grol s. r.

za šolsko leto 1928/29 je izšel in stane 16 Din. Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska 6

Pletenine vseh vrst, jager perilo, volnene nogavice, rokavice, dežnike, čepice, damske torbice, srajce, kravate i. t. d. kupite po najugodnejši ceni pri ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg št. 18

„Srečna sem“

pravi razumna Mica.
„Moje življenje je
neskaljena sreča.
Pranje je najtežje
delo v hiši, toda
jaz se s tem ne mu-
čim, ker mesto mene
RADION pere sam.“

Varuje perilo!

Iz Zveze državnih nameščencev za Slovenijo.

Vesti iz Beograda.

Plenarna seja »Upravnega odbora Glav- nega Saveza državnih činovnika i službenika v Beogradu«, ki se je vršila dne 2. in 3. no- vembra t. l. v posvetovalnici Nabavljacheke zadruge v Beogradu, so se udeležili predstavi- niki vseh včlanjenih pokrajinskih »Zvez« in »Strokovnih Uduženje«.

Zvezo državnih nameščencev za Slove- nijo sta zastopala njen načelnik g. Paterno- ster in odbornik g. dr. Ferjančič.

Dnevni red je obsegal: 1. Poročilo gl. tajnika o delovanju Saveza v času od zadnje skupščine, ki se je vršila v juniju t. l. v Sa- rajevo, pa do danes; 2. poročilo gl. tajnika in predstavnikov pokrajinskih in strokovnih uduženj o stanju organizacije; 3. poročilo predsednika Gl. Saveza o poteku fevizije uradniškega zakona in razvrstitvene uredbi; 4. poročilo predsednika Gl. Saveza o obdavi- čenju državnih uslužbencev po novem davč- nem zakonu; 5. poročilo gl. blagajnika; 6. po- ročilo gl. tajnika o odnosjih z inozemskimi organizacijami; 7. eventualnosti.

Po pozdravnem nagovoru saveznega predsednika g. dr. Mike Jovanovića je poro- čal gl. tajnik g. dr. Gjorgjević o delovanju Gl. Saveza v označenem razdobju ter pripo- znal, da se v tem kratkem času to ni moglo posebno razviti, že zaradi rednih odmorov in pa daljše odsotnosti njega samega v ino- zemstvu. Vendar se pa more navesti tudi za to kratko dobo kot pozitiven uspeh delova- nja Gl. Saveza predstojalo rešitev dveh za vse državne uslužbence zelo važnih vprašanj, in sicer: 1. Izplačilo razlik med starimi in no- vimi prejemki za čas od 1. X. 1923 do 31. IV. 1924 in 2. Ureditve potnih stroškov. »Raz- like« se bodo izplačale iz monopolskega po- sojila, kar se bo odredilo s posebnim zaka- nom, ki se predloži skupščini v najkrajšem času, dočim je uredba o novih potninah mi- nistrski svet že sprejel. — Potne dnevnice se bodo podvojile, dočim se uvede za selit- vene stroške posebna pavšalna lestvica.

K tej točki se je oglašil prof. Katunarić (Split) ter vprašal predsedstvo, zakaj se Gl. Savez ni zglašil tedaj, ko je šlo za eventu- alno sestavo uradniške vlade?

Na to vprašanje je pojasnil gl. tajnik, da se Savez pri obstoječih organizacijskih razmerah ni smatal kot tako važen faktor, da bi se mogel povzpeti do takega diktata. Danes niti sam ni prepričan, če še obstojimo kot polna organizacija ali ne, to pa v očigled brezbriznosti, ki vlada v nekaterih pokraj- skih Zvezah.

Tem izjavam se je pridružil tudi gosp. Čuković, predsednik pokrajinske Zveze v

Sarajevo, ter pripomnil, da pri tej priliki sploh ni bilo takih momentov, da bi bil mo- gel Gl. Savez poseči v akcijo.

G. dr. Ferjančič (Slovenija) je koncem te debate poudarjal potrebo poglobitve or- ganizacije in naglašal, da je le iz tega stališča presojati vso poslednjo korespondenco Zvez- ze za Slovenijo z Glavnim Savezom.

Na to je prešel gl. tajnik dr. Gjorgjević k poročilu o organizacijskih razmerah v Gl. Savezu, ki niso povsem zadovoljive, ker se znatno število pokrajinskih in strokovnih or- ganizacij ne zaveda svojih dolžnosti napram Gl. Savezu. Vsled tega si Savez do danes še ni mogel ustanoviti niti lastne pisarne.

Temu poročilu so sledila poročila pred- stavnikov pokrajinskih in strokovnih organi- zacij o razvoju in stanju njihovih organizacij.

Govorili so Bratanić (Zagreb), Čuković (Sarajevo), Paternoster (Ljubljana), Katuno- vić (Split), Šobajić (Skoplje) in Kostić (Uči- teljsko uduženje). Načelnik Zveze državnih nameščencev za Slovenijo, g. Paternoster, je poto- čal pri tej priliki o protidraginjskem shodu, ki ga je priredila Zveza v Ljubljani in omenil tudi ustanovitve lastne zvezne pisar- ne. Njegovo poročilo je bilo z odobravanjem vzeto na znanje.

K točki 3. dnevnega reda je poročal predsednik g. dr. Mika Jovanović o novem načrtu uradniškega zakona in razvrstitvene uredbi, ki sta dovršena. Posamezni podatki se krijejo z onimi, ki jih je »Naš Glas« ob- javil v št. 26. pod »Poslednje novice iz Beo- grad«.

Pokrajinskim organizacijam bo v pravem momentu dana možnost, da izjavijo o tem načrtu svoje mišljenje.

K točki 4. dnevnega reda je izvajal pred- sednik g. dr. Mika Jovanović, da sta tako finančni efekt davka na službene prejemke kakor tudi primerjava s poprejšnjim obdav- čenjem (dohodarina in invalidski davek) jasno dokazala, da smo državni nameščenci preveliko obdavčeni. — Predlaga, da »Gl. Savez« zaprosi pri ministrstvu financ, da se vnese v novi finančni zakon za davek od službenih prejemkov nova primerno znižana lestvica. — Predlog je bil soglasno sprejet.

Predsednik zagrebske »Uduge«, g. Bra- tanić, omenja k tej točki tudi odtegljaje za »Nabavljacheko Zadrugo«, ki so po njegovem mnenju nezakoniti, ter zahteva tudi to od- pomoč potom Gl. Saveza. — Podpredsednik Gl. Saveza Tomo Jovanović polemizira glede tega vprašanja z Bratanićem in razlaga v daljšem govoru koristi samopomoči za držav- ne nameščence, ki jim tvorijo podlago baš ti odtegljaji.

Na vprašanje načelnika »Zveze za Slo- venijo«, Paternostra, je li istina, da nekatera oblastva v Beogradu niso pristala na odteg- ljaje v korist »Nabavljacheke Zadruge«, je po-

jasnil predsednik dr. Mike Jovanović, da je to slučaj samo pri Glavni kontroli, kar pa je finančno ministrstvo do sedaj samo nekako toleriralo, toda v prihodnjem mesecu se bodo pa morali odtegniti vsi do sedaj zapadli obroki na prispevkih za »Nabavljачko Zadrugo«. — Prispevki za »Nabavljачko Zadrugo« so odrejani s finančnim zakonom; za sedaj ni moči, da se jih ukine.

Iz blagajniškega poročila k točki 5. dnevnega reda je bilo posneti, da finančno stanje Glavnega Saveza ni ugodno, ker izmed 16 včlanjenih organizacij skoro polovica ne izpolnjuje svojih obveznosti nasproti Gl. Savezu. — Gl. tajnik dr. Gjorgjević je apeliral v tem pogledu na prisotne predsestnike, ki so vsi obljubili, da poravnajo v kratkem svoje zastonje.

Zanimivo je bilo poročilo gl. tajnika o odnosih Gl. Saveza z inozemskimi organizacijami (točka 6. dnevnega reda). V stalnem stiku je Gl. Savez s sekretarijatom mednarodne uradniške Zveze v Haagu. Letna članarina znaša za naš Savez, ki je prijavil 40.000 članov, 5000 Din, t. j. 240 holandskih goldinarjev letno. Ta članarina je odmerjena za Jugoslavijo z ozirom na njeno valuto po najnižjem tarifu. Sekretariat v Haagu si je nadel pred vsem drugim nalogo, zbirati dokumente o položaju državnih nameščencev v vseh včlanjenih deželah; ustanovil je v ta namen poseben oddelek za študije in odnose.

K točki 7. dnevnega reda — eventualia — se je razpravljalo o uradni premestitvi enega izmed predsednikov pokrajinskih Zvez ter se sklenilo, intervenirati po posebni deputaciji, v katero so bili delegirani predsednik dr. Mike Jovanović, gl. tajnik dr. Gjorgjević in načelnika pokrajinske Zveze za Bosno in Slovenijo Čuković in Paternoster, pri pristojnem ministrstvu.

Ker ni bilo nikakih drugih predlogov, je zaključil predsednik sejo.

Omenjamo še, da je intervencija, ki se je izvršila dne 5. t. m., popolnoma uspešna.

(»Naš Glas«.)

Stanovska organizacija UJU

Iz poverjenišva UJU.

OKROŽNICA VSEM OKRAJNIM UČITELJSKIM DRUŠTVOM.

Izvršni odbor nam je poslal cirkular in ternaionalnega biroa s prošnjo, da ga takoj dostavimo vsem okrajnim društvom in jih pozovemo, da odgovore **sigurno do 12. decembra t. l.** na vsa stavljenja vprašanja. Poverjenišvo bi odgovore uredilo in poslalo do 14. decembra t. l. Izvršnemu odboru. Okrožnica se glasi nastopno:

ŠOLA V SLUŽBI POMIRJENJA NARODOV.

1. Ali obstaja kak ustavni člen, ali šolski zakon, ali uradna navodila, ki zabranjujejo orijentacijo pouka vaše države v smislu pomirjenja narodov? Kakšno je javno mišljenje in mišljenje učiteljstva o tej ideji?

2. Ali obstajajo kak uradna navodila, ki priporočajo, da se mladina seznanja s pravili društva narodov? Ali so učne knjige pisane v duhu gornjih idej? Ali obstajajo brošure ali filmi, ki popularizirajo te ideje?

3. Ali vplivajo učne knjige v smislu pomirjenja narodov? Katere prerogative more uporabljati učiteljstvo za izbiro učnih knjig? V kakšni meri bi mogle spremeniti njihov duh državne oblasti, javno mnenje, učitelji?

4. Katere velike organizacije v državi se trudijo, da orijentirajo javno mnenje v duhu pomirjenja? Na kakšen način vršijo svoj vpliv na učitelje, na otroke, na odrasle, na drugo publiko?

5. Kakšen delež doprinašajo veliki listi v državi za pomirjenje narodov? kateri listi so naklonjeni ali nenaklonjeni? Ali ne bi kazalo zbrati vse objavljene članke o tem vprašanju?

6. Kakšen delež doprinašajo za to intelektualci: profesorji, učenjaki, umetniki?

7. Kakšen delež doprinašajo za to idejo delavske organizacije? Označiti je precizne dokumente o tem vprašanju.

8. Ali obstajajo v vaši državi priročne šolske knjige, ki so del nacionalne tradicije in imajo internacionalne aspiracije. — Imenujte jih in označite njihov karakter. — Ali je mogoče, da bi se izdale kmalu druge knjige, ki bi vsebovale te ideje?

9. Ali obstajajo knjige, ki opisujejo kakega nacionalnega genija vaše države in bi bile vredne, da se jih prevede v tuje jezike in uvede v šole vseh držav? (Nils Holgerson). Ali vidite možnost, da se s knjigami take vrednosti ustanovi internacionalna kulturna biblioteka?

10. Katero mesto želite, da zavzema zgodovina vaše države v knjigi internacionalne zgodovine in to z ozirom na nacionalne heroje in dejstva civilizacije, ki brez ozira na društven red pripadajo internacionalni civilizaciji? (Jan Hus — Holandija XVII. stoletja).

11. Kateri organi v državi favorizirajo zamenjavo učiteljstva ali otrok, in katerih sredstev naj bi se po vašem mnenju poslužilo v doseg tega?

a) Zamenjava učiteljskih kandidatov lektorjev (profesorjev) na učiteljskih ali univerzah?

(Učitelji službeno detaširani).

b) Zamenjava učiteljev.

c) Zamenjava razredov.

d) Internacionalni tečaji med počitnicami.

d) Internacionalna taborišča med počitnicami.

80 let raziskovanja

je bilo treba, da se odkrije pravi Schichtov način pranja, ki obstoji v tem, da se

ŽENSKA HVALA

vzame za namakanje perila preko noči, zjutraj pa se za izpiranje uporabi

Schichtova
terpentinov mila

e) Osebnostno dopisovanje.
f) Kolektivno korespondiranje in zamenjava albumov.

12. Kolaboracija učiteljstva v pedagoških organih drugih držav. (Razlikovati službene, korporativne organe in neodvisne pedagoške revije).

13. Potreba po internacionalni reviji. (Predlogi vseučiliške internacionalne federacije).

UJU — poverjenišvo Ljubljana,
dne 2. decembra 1928.

Vabila:

= GORNJEGRAJSKO UČIT. DRUŠTVO zboruje dne 15. decembra 1928 v šoli v Gornjem gradu ob 12. uri z običajnim dnevnim redom.

+ UČIT. DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ zboruje dne 15. decembra t. l. v šolski telovadnici v mestnem šolskem poslopiju v Ormožu. Začetek radi hospitacije točno ob 9. uri. O priliki tega zborovanja bo odlikovan z redom sv. Save naš častni član tov. Anton Porekar, šolski upravitelj v pok. Razven običajnih točk je na dnevnem redu še: 1. Hospitacija o pevski uri na višji stopnji; poučuje tov. R. Papst. 2. Poročilo o seji širjega sosveta UJU pov. Ljubljana na Zidanem mostu dne 8. decembra 1928; poročila predsednik. 3. K reviziji programa UJU in stališče k vsem prosvetno-kulturnim in stanovskim vprašanjem; poročila tov. Vl. Klemenčič. Glede te točke se tovariši in tovarišice opozarjajo na okrožnico »Učit. Tov.« št. 16. z dne 22. novembra 1928, str. 5, da o nji razmišljajo. Že z ozirom na odlikovanje našega tovariša pričakuje tem gotoveje polnoštevilne udeležbe — odbor.

= SAVINJSKO UČIT. DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ zboruje v sredo 12. decembra t. l. ob 10. uri na Gomilskem. Poleg običajnih točk dnevnega reda je tudi poročilo o seji širjega sosveta UJU pov. Ljubljana ter sestavljanje učnega načrta za zgodovino. Pričakujem polnoštevilne udeležbe. Tudi tovarišice, ki še niso našli prilike, da pristopijo k društvu, vabim! — B. Zdolšek.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA zboruje dne 15. decembra 1928 v Murski Soboti. Začetek takoj po prihodu vlaka. Na dnevnem redu je poleg situacijskega poročila, poročilo o državnih skupščini, razgovor o razstavi v letu 1929., o izobraževalnih krožkih in predavanje. Razposlali smo obračune in prosimo vse člane, da nam nakažejo članarino, da bo imel vsak član plačano do konca tega leta. — Odbor.

= SLOVENJEBISTRSKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje dne 15. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne na deški šoli v Slov. Bistrici. Poleg običajnega dnevnega reda bo predaval tudi tov. E. Vranc o »Hospitacijah na poizkusnih razredih v Nemčiji in Avstriji«. Tovariši, pridite polnoštevilno!

= UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA RADOVLJSKI OKRAJ zboruje v sredo, dne 12. decembra 1928 v osnovni šoli na Jezenicah. Pričetek točno ob 10. Udeležba obvezna. — Odbor.

= SVETOLENARSKO UČIT. DRUŠTVO zboruje v sredo, dne 12. decembra 1928 na osnovni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. goricah ob 10. uri po običajnem dnevnem redu. Pol ure pred zborovanjem pevska vaja.

= LITIJSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje dne 12. decembra 1928 ob 8. uri zjutraj na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Na vzporedju je tudi referat: »O pouku duševno zaostale mladine«. Ker so vse točke važne in potrebne skupne obravnave in poglobitve, pričakuje odbor polnoštevilno udeležbo! Vabimo tudi vse one, ki so se časno razšli — in pa vse novince, ki so dospeli v naš srez. S častno udeležbo najbolje dokumentirate solidarnost in dozorelost organizatoričnega udejstvovanja.

= ŠMARSKO-ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v četrtek 13. decembra t. l. točno ob 10. uri v šoli Sv. Kriztika Rogaške Slatine. Dnevni red: 1. Pozdrav.

2. Odlikovanje tov. Tomo Kurbusa in Ivana Glinška. 3. Zapisnik. 4. Dopisi. 5. Predavanje tov. Rupnika o psihi otroka. 6. Poročilo o samoozobraževalnem tečaju (Tov. Strašek) in ureditev krožkov. 7. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe pričakuje predsednica.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJSKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne v Velenju. Poleg običajnih točk bo tudi poročilo o seji širjega sosveta. Polnoštevilno in — do konca zborovanja!

Poročila:

+ NOVOMESKO UČIT. DRUŠTVO je imelo svoj redni letni občni zbor v soboto 10. novembra 1928 v Novem mestu.

I. Statistika: Število učiteljstva v okraju 140; število članov 107; udeležencev 61 (57%).

II. Situacijsko poročilo: Tov. predsednik V. Pirnat otvori občni zbor, pozdravi navzoče, prav posebno še tov. glavnega tajnika Kobala, nato pa poda svoje globoko zasnovano situacijsko poročilo. Iz njega je bila razvidna jasna slika odbora. Opravičeno je žigosal nezavednost in površnost nekaterih članov, povdarjajoč, da se bo le z nesebično ljubeznijo do dela v organizaciji dvignil naš stan. — Za tem je podal tajniško poročilo tov. V. Menard, ki je v zaporednem redu pojasnil članstvu statistične podatke in važnejše dogodke med letom. — Blagajniško poročilo tov. M. Sušnikove je navzoče prespričalo, koliko truda in dela povročijo ne redno plačujoči člani. S preostankom lanskega poslovnega leta in s članarino tekočega leta je bilo mogoče poravnati društvene obveznosti Pov. UJU Ljubljana ter izkazati prebitke kljub precejšnji še neoparvani članarini. — Delegacijsko poročilo o pokrajinski skupščini v Celju je podal na kratko tov. predsednik, o državnih skupščini v Mariboru pa tov. tajnik. — Glavni tajnik tov. Kobal je poročal zelo izčrpno o situaciji v Pov. UJU Ljubljana. Navzoči so strokovnemu tajniku odobraval njegova točna in izvirna poročila. — Proračun za poslovno leto 1928/29. se od letošnjega nič ne izpremeni. — Prečitale in razmotrivalo so se sledeče važne okrožnice:

a) »Učiteljski domovi«. Sklene se obvezno včlanjenje. V gospodarski odsek so bili izvoljeni tov. F. Mervar, L. Lilijs in A. Pugalj.

b) Okrožnica, zadevajoča enotno postopanje v društvih in krožkih, se vzame v pretes in na znanje.

c) Okrožnica, zadevajoča zadržanje upraviteljev pri kazensko-pravnih stvareh, se vzame v pretes in ravnanje.

d) Okrožnica, zadevajoča ustanovitve esperantskega kluba, se sklene, da se bo razpravljalo v krožkih.

e) Okrožnica o samoozbrazbi in delovanju krožkov se je vzela na znanje.

III. Samoozbrazba: Tov. referent J. Janković je poročal o delovanju krožkov. Zlezel je, da bi krožki še v naprej z vnmom delovali.

Volitve: Volilo se je po listkih. V upravnem odboru so bili izvoljeni Pirnat s 54, Sušnikova s 52, Menard s 44, Klemenčičeva s 40, Smolnikova s 36, Mervar s 32 in Novak s 19 glasovi. Kot namestniki so dobili: Štular 34, M. Jenkova 27 in Arriglerjeva 16 glasov. Po občnem zboru se je odbor konstituiral sledeče: predsednik V. Pirnat, podpredsednik F. Mervar, tajnik V. Menard, blagajničarka M. Sušnikova; odborniki: L. Klemenčičeva, M. Smolnikova in J. Novak.

Pri slučajnostih so zborovalci določili, kje se bodo vršila zborovanja v letošnjem poslovnem letu, dalje se je sklenilo, da se bo naprosilo letos za predavatelja g. pisatelja Finžgarja, profesorja Krizaniča in tov. Pišbroveca. Nazadnje se je sklenilo po daljši debati, da bo društvo še naprej prispevalo mesečno 1 Din za »Pevski zbor«.

Pletenine lastni izdelki vedno v veliki izbiri. Najmodernejši vzorci Naročila po meri v najkrajšem času. Velika zaloga nogavice. FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul. 7.

+ BELOKRANJSKO UČIT. DRUŠTVO je imelo svoj redni občni zbor dne 13. oktobra 1928 v Črnomlju.

Situacijsko poročilo: a) Število učiteljstva v srezu 87. b) Število članstva v srezu 80. c) Udeležencev pri zborovanju 51. d) V odstotkih 63,7%.

Tovariš predsednik otvori zborovanje in pozdravi predvsem g. prof. Krizaniča iz Petrinje, ki je izpolnil željo učiteljstva našega sreza ter prišel, da nam iz svojega bogatega izkustva poda osnovne pojme delovne šole in isto izpriča pri svojem nastopu. Istotako pozdravi tov. Breganta, Kobala kot zastopnika poverjenišva in ostale tovariše iz drugih srezov, ki so posetili naše zborovanje.

I. Sledilo je nato predavanje gosp. prof. Krizaniča, ki je bilo nadvse zanimivo. Predavatelj je primerjal delovno šolo s staro šolo. Prikazal je na eni strani ukaželjnega otroka, na drugi pa današnjega učitelja, ki pazi na red in tišino v učilnici ter tako ovira otroka v njegovem razvoju, česar pa v delovni šoli ni. Primer delovne šole je pokazal predavatelj pri svojem nastopu.

II. Kombiniran razred je štel 20 otrok, vzeti iz I.—IV. razreda, dobri in slabi. Predmet je vezal s predmetom, vmes pa je valovilo življenje — delo — iz katerega je žarelo veselje otrok, zatepljenih v delo, ki jim je igranje bogatilo njih duševni sklad.

III. Po lepo uspelem nastopu se je razvila oziroma stavljenja so bila predavatelju vprašanja, na katera je dajal pojasnila. Tov. predsednik se je predavatelju iskreno zahvalil in buren aplavz je pričal, da njegove besede niso padle na peščena tla, temveč na grudo, iz katere bo klilo novo življenje in novo veselje do dela v šoli.

S tem je bil popoldne zaključen dopoldanski del zborovanja.

IV. Popoldne se je nadaljeval občni zbor ob 13. uri.

1. Tov. tajnica je prečitala zapisnik zadnjega zborovanja, ki ga je občni zbor soglasno sprejel.

2. Tov. Ljubič je kot delegat poročal o pokrajinski skupščini. Naglašal je, da treba vsak predlog, ki se ga smatra za dobrobit organizacije, razmotrivati, izglasovati pri društvih in ga poslati UJU. Sreška učiteljska društva morajo biti ognjišča, iz katerih naj črpa in zbira poverjenišvo, kar je dobrega.

3. Poročilo delegata tov. Podržaja, ki ni bil zaradi nalezljive bolezni navzoč, je prečital tov. Ljubič.

4. O državnih skupščini v Mariboru je poročal kratko poročilo tov. Raspočnik.

5. Tov. predsednik je prečital dolepis poverjenišva in poslovilna pisma tovarišic Škretove, Pavletičeve in tov. Čebularja, ki so odšli iz našega sreza.

6. Tov. tajnica poda tajniško poročilo, ki je bilo soglasno sprejeto.

7. Namesto tov. blagajničarke je podal blagajniško poročilo tov. Tončič, pri katerem je ponovno pozival članstvo, da stori svojo dolžnost in poravna svoj dolg.

Račune sta pregledala tov. Daneu in Kos.

8. Članarina ostane ista 160 Din letno, plačljiva v desetih mesečnih obrokih.

9. Volitve. Tov. tajnica prečita zapisnik o skrutiniji. Po daljšem razgovoru je bil sestavljen naslednji odbor, ki se je v odboruvi seji konstituiral tako: predsednik Ljubič Matko, šolski upravitelj v Podzemlju; podpredsednik Tončič Vlado, učitelj, Metlika; tajnik Mehora Drago, učitelj, Podzemelj; blagajnik Zalar Joško, učitelj, Metlika; kot člani odbora: Passek-Verhunc Rada, učiteljica, Podzemelj, Berta Uršičeva, učiteljica, Metlika in Stanko Vrežec, šolski upravitelj, Suhor. Odborniški namestniki: Kus Viljem in Danu Danilo, učitelja, Črnomelj in Podržaj Nande, šolski upravitelj, Dragatuš.

10. Slučajnosti. Tov. nadzornik je podal razna pojasnila, a strokovni tajnik Kobal skupna pojasnila organizatoričnega pomena in o Učiteljskem domu, na kar je tov. predsednik zaključil občni zbor.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
zdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarja — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

+ **UČIT. DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** je imelo dne 17. novembra 1928 svoj redni občni zbor v Kočevju.

Situacijsko poročilo: Učiteljstva v okraju je 158, članstva 72, navzočih 37 = 51%.

Tov. predsednik odpravi zborovanje, konstatira sklepčnost in pozdravi vse navzoče, zlasti na novo vstopivše člane.

Nadalje poroča o raznih internih stvarih zadevah društva in o skupnem organizacijskem delu. Povdarja potrebo neomajne stanovske solidarnosti, da pridemo do težko pričakovane osvoboditve.

Tajniško poročilo je obsegalo statistične podatke ter delovanje odbora in društva med letom. Zborovanj je bilo 5, odborovih sej 6. Izmed 6 krožkov so delovali 3 in še ti deloma. Obravnavala se je predpisana tema o družboslovju. Na zborovanjih so bila podana 3 predavanja. Z ozirom na terenske zapreke je bila udeležba na vseh zborovanjih povoljna.

Iz blagajniškega poročila je razvidno stanje društvenega imetja. Neredni plačniki dajejo veliko opravka. Z ozirom na izdatke predlaga blagajničarka zvišanje članarine za 2 Din mesečno, kar se sprejme.

Pregledovalka računov poroča, da je našla vse v redu in predlaga blagajničarki ter celokupnemu odboru absolutorij, ki je sprejet.

Volitve: Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Avgust Lulik; podpredsednica Angela Peterlinova; tajnica Ana Čokova; blagajničarka Nežika Klunova; odborniki: Ana Sedejčeva, Franc Peček in Friderik Högl. — Namestniki odbornikov: Pavla Kosova, Ivan Wittine in Pavla Štolfova. — Pregledovalki računov: Teodora Bellingerjeva in Marija Kreinerjeva.

Predlogi in sklepi: Na dopis poverjeništvu za poravnava dolga na članarini izvršnem odboru UJU v Beogradu, se sklene, da društvo ne plača niti enkratnega prispevka. Poverjeništvu se predlaga, naj se naše zveze, zlasti gmothe, kolikor mogoče decentralizirajo, ker naše poverjeništvu ima s svojimi institucijami že itak več stroškov kot Beograd.

Protestiramo proti javnemu iznašanju učiteljskih zadev v časopisih. Kdor se je pregrešil, naj se ga disciplinsko kaznuje. Tudi ne rabimo ne zagovornikov, niti blatiteljev, priznavamo samo zakon. Naj nas časopisi puste pri miru!

Učiteljstvo protestira proti izjavi profsorskega društva, da sme le kdor je akademik polagati profsorski izpit.

Predlaga se poverjeništvu, da isto izda učni načrt o kmetsko-delovni šoli za 1. in 2. razred, ki ga je sestavil tov. Dolgan.

Nadalje naj se pojasni zadeva izstopa tov. Dolgana iz UJU iz Logškega učiteljskega društva ter vpliva na tov. Dolgana, da prekliče izstop.

Glede uradnih poročil šolskih upravitev sodiščem se sklene, da se odgovarja negativno, razven poročila o napredku in vedenju.

Učiteljstvo pozdravlja akcijo »Učiteljske gospodarske poslovalnice«, ki ima namen koncentracije vseh gospodarskih sil ter se strinja z ustanovitvijo te zadruge.

Na poziv predsednika, naj pristopijo člani k zadruzi Učit. doma v Ljubljani v deležem 100 Din, je pristopilo 16 članov.

Prihodnje zborovanje bo 9. februarja 1929 v Kočevju.

+ **UČIT. DRUŠTVO ZA POL. SREZ LJUTOMER** je zborovalo dne 27. oktobra 1928 pri Kapeli.

I. Situacijsko poročilo: Učiteljstva v okraju 100, včlanjenih 80, navzočih 44 = 55%.

Tov. predsednik odpravi zborovanje s prišrčnim nagovorom na navzoče članstvo. Omenja delovanje organizacije v počitnicah ter se zahvaljuje udeležencem Cvahtejeve slavnosti za mnogobrojni obisk.

Po odobritvi zadnjega zapisnika so se obravnavali sledeči dopisi:

a) Prečita se okrožnica poverjeništvu, za devajoč »Učit. doma« in dolžnosti članstva napram njima. V zvezi s tem poroča tov. Mavrič o seji odbora Učit. doma v Mariboru. Izvoli se tudi gospodarski odsek 3 agilnih članov, ki ga tvorijo: tov. Horvatič, Karbaš in Severjeva.

b) Glede števila zborovanj se sklene, da bo naše društvo zborovalo 5-krat, istotako se bodo vršili krožki 5-krat na leto. Nečlane se bo pismeno povabilo k pristopu.

Nato slede poročila o skupščinah. O pokrajinski skupščini izšrpno poroča tov. Tratar, o glavni pa tov. Mavrič. Predavanje tov. nadzornika Karbaša »O naši administraciji« in drugih člankih iz »Narodne Prosvete« je zelo splošno odobranje.

II. Samooizobrazba: Tov. Tratar poroča o poteku II. izobraževalnega tečaja v Ljubljani.

III. Šolska reforma: Stalnim referentom »O šolski reformi« se izvoli tov. Žerjav.

IV. Slučajnosti: 1. Učiteljstvo se izreče za zopetno uvedbo poletnih počitnic iz sledečih razlogov: a) Novinci se lažje privadijo na reden poset šole. b) Vročina. c) Ker se otroci poleti že zjutraj uporabljajo za razna domača dela in pridejo čisto izmučeni v šolo ter vsled slabe hrane kmalu opešajo.

2. Pokret učiteljic naj tudi v vrstah naših tovarišic malo oživi.

3. Bivanje naših učiteljev v tujini v svrhu proučavanja šolske reforme naj se omogoči s tem, da se i tuji učitelji povabijo k nam.

4. Na predlog tov. Ivanjšiča glede učit. volonterjev se sklene sledeča resolucija: a) Učit. volonterje naj se čimprej redno nastavi. b) Službena doba volonterjev naj se všteje v napredovanje in pokojnino.

5. Poverjeništvu za Slov. Matico prevzame tov. Zachert in Burja.

6. V imenu upokojenecv stavi tov. Zachert predlog, da bi dobili penzionisti polovično vožnjo **celo leto**, ne pa samo 3-krat. Predlog se brez debate sprejme.

Zborovanje se zaključi ob 14. uri.

+ **UČIT. DRUŠTVO ZA DOLNJELENSKI DAVSKI OKRAJ** je zborovalo dne 13. oktobra 1928 v Beltincih.

Situacijsko poročilo: Učiteljstva v srezu je 7, članstva 57, navzočih 33, t. j. 58%.

1. Tovariš predsednik odpravi zborovanje, pozdravi navzoče in omeni, da se zborovanje zato vrši v Beltincih, ker je iz beltske okolice včlanjenih v društvo najmanj tovarišev.

2. Prečitajo se došli dopisi. O sklepu kamniškega društva glede tajniških poslov pri krajinskih šolskih odborih se odpravi živahna debata. Sklenilo se je, da se društvo v celoti pridruži k sklepu tov. društva kamniškega.

3. Šolska reforma. O predmetu je govoril sreski šolski referent, ki je naglašal, da povsod opazuje napredek v pravcu novih smeri v osnovni šoli. Odpravi se je debata o učnih načrtih, v kojoj so posegli tov. Cepuder, Peternel, Sprager, Zeleznik. Sprejet je bil predlog, da bo na prihodnjem zborovanju podal pregledno učno sliko za pouk računstva v smislu delovne šole tov. Sprager.

4. Izvoli se nov odbor pri okrajni učiteljski knjižnici s sedežem v Dolnji Lendavi. Izvoljeni so: Peternel, Seči, Čížek. Konstituirali so se **ped. krožki**: a) Beltinci za šole: Beltinci, Lipovec, Gaučani, Dokležovje, Odranci, Melinci, Lipa. b) Črensovc za šole: Črensovc, Dolnja, Srednja Bistrica, Žiški, Trnje, Mala, Velika Poljana, Gumilica, Nedelica, Turnišče. c) Dobrovnik za šole: Dobrovnik, Kobilje, Motvarjevci, Bogojina, Ivanci, Radmožanci, Genterovci. d) Dolnja Lendava za šole: Dolnja Lendava, Dolga vas, Zamostje, Čentiba, Dolina, Peteševci, Lakoš, Gaberje, Kapea, Hotiza. Sklicatelji so tov. Sprager, Zeleznik, Preininger, Seči.

5. Glede volonterjev stoji društvo na stališču, da je postopanje oblasti z učit. abiturijenti skrajno nesocialno, škodljivo osnovnemu šolstvu in ugledu učiteljskega stanu.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo dne 7. decembra v Črensovcih.

Ne zamudite ugodne prilike

od 1. do 20. decembra 15% popust pri vsemu blagu. Velika izbira ostankov za darila po najnižjih cenah.

JOS. SNOJ

manufaktura

LJUBLJANA, Prešernova ulica 3

Oglejte si izložbo!

Predpričajte se!

+ **UČIT. DRUŠTVO ZA MESTO MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO** je imelo dne 21. novembra 1928 v Mariboru svoj redni občni zbor.

Situacijsko poročilo: Učiteljstva v Mariboru 145, članstva 125, navzočih 78, t. j. 62,4%.

Predsednik odpravi zborovanje, pozdravi navzoče, osobito nove člane in ugotovi stališče učiteljstva v Mariboru.

Ker je današnji občni zbor nadaljevanje običnega zbora od 16. oktobra t. l., ki se takrat ni mogel radi pozne ure dovršiti, se radi celotnega poročila poda na tem mestu poročilo društvenih funkcijonarjev. Predsednik omeni, da se vrši občni zbor letos zato že v oktobru, da pride naše društvo v ssklad s poslovnim letom poverjeništvu UJU Ljubljana.

Tajniško poročilo poda tajnik z navedbami o statistiki društvenih zborovanj in odborovih sej, o predavanjih, o gibanju in delovanju društva od zadnjega običnega zbora, ki je bil 24. februarja 1926 do 1. okt. 1928.

Blagajniško poročilo poda tovarišica blagajničarka in pokaže sliko društvenega finančnega stanja, ki je ugodno.

Pregledovalca računov izjavita, da sta naša blagajniška knjiga s prilogami v najlepšem redu in predlagata absolutorij z zahvalo blagajničarki. Obe poročili se sprejmeta in soglasno izglasuje absolutorij.

Volitve. Preide se k volitvam, ki se izvedejo z listki in dajo sledeči rezultat: Predsednik tov. A. Skala; podpredsednik tov. I. Vomer; odborniki: S. Rode, Blažič, V. Erat, I. Lukman, T. Cvetko, M. Vodnikova in R. Tušak. Pregledovalca računov: L. Petrič in Jos. Klemenčič. Delegati za pokrajinsko skupščino: E. Vranc, I. Lovše in M. Tomažičeva. Njih namestniki: I. Vomer, R. Tušak in O. Juvaničeva. Za glavno skupščino se bodo nominirali isti kot za pokrajinsko, ako se bo pokazala potreba, sicer zastopa društvo le predsednik.

Proračun. Določi se članarina za bodoče poslovno leto. Znašala bo po 17 Din mesečno. Tov. Malenšek opozarja na potrebo, da naši delegati na prihodnji pokrajinski skupščini skušajo doseči znižanje članarine. Pri razpravi o plačevanju članarine za »Pedagoško centralo« se sklene, da društvo pristopi korporativno k isti. Pri razpravi o odseku za učiteljski naraščaj se sklene, da ga tvorijo predsednik učiteljskega društva, predsednik Učiteljskega doma in blagajnik slednjega.

Slučajnosti: Predsednik prečita okrožnico pov. UJU v Ljubljani glede vprašanj, ki pridejo s sodišča na šolska upraviteljstva. Tov. predsednik prečita še nekaj važnih sklepov o našem gmothe, pravnem, šolskem vprašanju bosanskega učiteljskega društva.

Za tem prebere tajnik resolucijo glede poučevanja nemščine na slovenskih osnovnih

šolah. O njej se vodi krajša razprava. Pri glasovanju je sprejeta z veliko večino glasov. Trije glasovi so bili proti, a dva sta se vzdržala glasovanja. Tekst resolucije je objavljen na posebni prilogi.

Tov. Cvetko predlaga, naj učiteljsko društvo za mesto Maribor in okolico izreče v pogledu na 10-letnico osvoboditve Maribora ter z njim velikega okrožja slovenske zemlje velezaslužnemu generalu Maistru in tovarišem, ki so ga podpirali pri njegovem herojskem činu, najiskrenejšo zahvalo z željo, naj general Maister učaka zdrav in čvrst tudi še 25-letnico in nadaljnje jubileje jugoslovenskega Maribora. Predlog se soglasno sprejme.

Nato poroča tov. Rode o nalogah in delovanju Narodne odbrane. Na predlog tov. Malenška se sklep o pristupu društva k Narodni odbrani z zadnjega zborovanja anulira in sklene, da učiteljsko društvo pristopi kot član k Narodni odbrani.

Sprejme se predlog, naj poverjeništvu UJU v Ljubljani stori potrebne korake o čim prejšnjem sprejetju zakona o osnovnem šolstvu. Posebnega odseka za obdelavanje osnutka zakona se ne izvoli, ker je prepozno. Glede predavanj tov. Grčarja o ustavnih problemih se sklene, naj se ista vrše eno uro pred običajnimi diskusijskimi sestanki. Na osnovi dopisa dr. Žgeča se priporoča članstvu, da se udeleži proslave 100-letnice Tolstega na moškem učiteljsku dne 25. novembra t. l.

Slednjič sprejme občni zbor soglasno resolucijo tov. Cvetka o nastavitvah volonterjev.

Nove knjige.

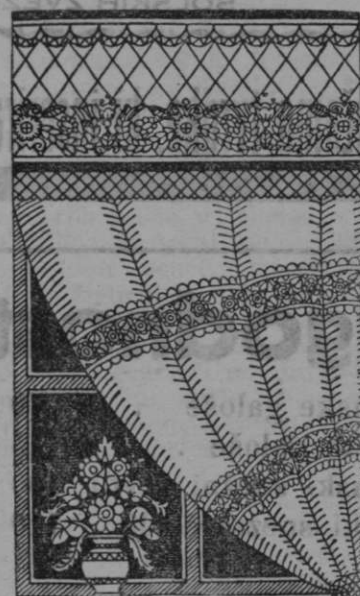
—k Dotiskana je ravno sedaj knjižica, katera je namenjena učencem za pouk in zabavo, pa tudi učiteljstvu kot učni pripomoček pri nazornem nauku oziroma pri prirodo-pisnem pouku. Gledal sem, da sem podal slovenski mladini 150 ugank in to samo iz živalskega kroga. S to knjižico hočemo podati učencu najvažnejše o živalih, obuditi ljubezen in zanimanje do njih, saj so živalice otroku največje prijateljice v prosti naravi, s katerimi se kratkocasi dete na vrtu in pastirček na paši, zato je naslov »Prijateljčki v ugankah«. Ta knjižica je v malem prirodo-pis za nižje razrede osnovnih šol po načrtu prirodo-pisne razdelitve za srednje šole, seveda vse podano nižji stopnji primer-no in tudi najnižji bodo sledili z veseljem in zanimanjem, ker današnja moderna šola hoče naučiti učenec vse igraje, tako da se učenec navadi, da sam ne ve kdaj. Ob večkratnem prečitavanju in večnemu ugibanju se bo učencu vtisnilo v spomin veliko živalic, ki jih doslej še sploh poznal ni. Ker se pa podaja na večrazrednih šolah (ali tudi šolah, razd. na oddelke) nazorni nauk in prirodo-pis v koncentričnih krogih, bo jako olajšano, ker učenec precej ve, kam dejati živalice, zato je tudi zadaj, kjer so rešitve ugank vse tako urejeno, da se učenec že mimogrede navadi

tudi razdelitev živalstva, ki mu bo vedno v prid tudi v srednjih šolah. Tudi nekaj inozemskih živali je zastopanih, katere so še v dobro, saj jih imajo vse slikanice za otroke. Da pa niso te uganke monotone, je sprememba tudi v tem oziru, in sicer na njihovem ustroju. V obliki ugank sem pa podal zato, ker mladina najbolj ljubi uganke, in sicer v lahki obliki, katere vrsta pripovedovanja je vedno živa in tudi učencu se mimogrede vtisne v spomin. Knjižico krasi več slik, ker sliče so mladini najljubše. Knjižica je tudi prav primeren dar za Božič in Novo leto in čez praznike bo prečepela mladina za počitnice ter trla lešnike, orehe, med njimi pa tudi uganke, saj jih je 150. **Da je omogočen nakup knjižice tudi najrevnejšim učencem**, je sklenila založba, da izda vezano, ki stane 10 Din, kdor pa tudi tegt ne bi zmogel, pa naj naroči nevezano, ki stane samo 6 Din (šest). Tudi za šolske knjižnice se premore ta cena, po vrhu pa je žrtvovala založba še toliko, da jo pošlje vsakemu, ki jo naroči, poštne prosto, samo dopisnico naj piše na naslov: Brezalkoholna produkcija, Ljubljana, Poljanski nasip 10. — Albin Čebular.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Risalo orodje kupite najboljšie in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

ZAVESE

Velika izbira!

A. & E. SKABERNÉ, Ljubljana

Maz-ovo

najnovije računalo za naše malčke.

Cena posameznemu komadu 27 Din.

Za šole in trgovine pri skupnem naročilu 22 Din.

Poština posebej.

Samoprodaja za ves Balkan:

A. NOGRAŠEK & Co. družba z o. z. LJUBLJANA, Sv. Petra c.

★

L. MIKUŠ

LJUBLJANA

MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.

Ustanovljeno leta 1839.

Telefon štev. 2.282.

★

Prepričajte se v

gostilni pri Fajmoštru

Ljubljana, Sv. Petra nasip 5

o dobri kvaliteti in nizki ceni vin

Mate Pliverič

brivec, HOTEL „SLON“

Ljubljana, Dunajska c.

---

se toplo priporoča cenj. učiteljstvu

□ □ □ □ □

Kdor oglašuje ta napreduje!

□ □ □ □ □

PRIPOROČA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAVLIN

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov, kakor tudi vse moške garderobe po konturenčnih cenah. — Lastna zaloga blaga. — Gg. učiteljem in učiteljicam na obroke.

*****

CVETLIČARNA

ANT. BAJEC

LJUBLJANA

Pod Trančo * Tel. 3222

Izdeluje šopke, vence, trakove z napisi i. t. d.

*****

Kmetški hranilni in posojilni dom

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje.

Brzjav: „Kmetškim dom“ Ljubljana. Blagajniške ure: Vsak delavnik od 8-12^{1/2} in od 3-4^{1/2}. Rač. pošt. hran. 14 257. Tel. 2847.

STANJE VLOG: nad Din 15.000.000.

JAMSTVO: nad Din 50.000.000.

iz česar je razvidno, da je denar pri zadrugi popolnoma varno naložen. Sprejema: Vloge na knjižice in jih obrestuje brez odpovedi po 6%, proti trimesečni odpovedi po 8%; vloge v tekočem računu po dogovoru. Daje: Posojila na knjižbo (hipoteko), proti poroštvu, zastavi premičnin in vrednostnih papirjev, na knjižne terjatve ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen razprodajalec srečk državne razredne loterije.

Gostilna RAŽEM

Ljubljana, na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina, primorska kuhinja, vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe.

P. n.

Šolam in šolskim upraviteljem
vključno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja. — Sprejemam tudi vsa druga v knjigoveško stroko spadajoča dela.

ANTON JANEŽIČ
LJUBLJANA, FLORJANSKA 14.

KNJIGOVEZNICA IN INDUSTRIJA
ŠOLSKIH ZVEZKOV.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

Priporoča se
slavnemu občinstvu

**salon za dame
in gospode.**

STANKO KELŠIN
friseur

Ljubljana, Kopitarjeva 1.

Do-
sežete
svoj
cilj,

če si nabavite modne
predmete za Miklavža
in Božič pri tvrdki
A. Šinkovec nasl.
K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 18-19

Naznanilo.

Puškarna Kaiser se je preselila
na Kongresni trg št. 9 v poslopje
KINO-MATICA desni lokal.

FRANC STRUPI, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, okvirov itd.
Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Najcenejše in najmodernejše

damsko perilo vseh vrst iz trpežnega blaga in lepe izdelave po
konkurenčnih cenah si nabavite v spec. trgovini damskega perila
Amalijske Zorčič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Entlanje, ažuriranje,
tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih
ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.
MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

Primerno ter koristno
božično darilo je samo
Gritzner in Adler

šivalni stroj. Najboljši mate-
rijal, lepa oprema samo pri
JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.
Za šolo in učiteljstvo poseben popust.

Trgovina „Pri Korošici“

Ljubljana, Poljanska cesta št. 5

priporoča veliko izbiro **trikotaje, manu-
fakturno** in razno **galanterijsko** blago
kakor tudi **damsko** in **moško perilo**
po zelo nizkih cenah.

Tvrdka SLAVKO RUS

Ljubljana, Dunajska cesta 9

nudi najceneje zlatnino, srebrnino, vse vrste najboljših
švicarskih ur ter kina-srebrne predmete za darila.

BLUZE,

opal, svila, crep de chine
v najmodernejših vzorcih.

P. MAGDIČ, Ljubljana.

Velika izbira! Oglejte si izložbe!

Manufakturno
in modno blago
po najnižjih cenah pri

tvrdki **Franc Krajnc**
nasled.

Martin Gajšek

Maribor, Glavni trg 1,
pod Veliko kavarno.

Manufakturno NA OBROKE

nudi cenj. učitelj-
stvu ter izdeluje
obleke po meri za
gospode in dame

M. BAN nasl. PREVORŠEK

LJUBLJANA, Resljeva cesta 7

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič

Ljubljana
Slomškova ulica št. 1

Hotel TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

Oglejeni (Karbon) papir, indigo papir,
barvni trakovi, barvo za štampiljke
dobite vedno in najceneje pri

LUD. BARAGA * LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 6. — TELEFON ŠTEV. 2980.

**Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!**